

Beleidsplan Opvoeden en Opgroeien 2024-2027

Samen voor een sociaal Oirschot!

*Iedere jeugdige groeit veilig en kansrijk op
en ontwikkelt zich optimaal*

november 2023

Oirschot

Voorwoord

“Wat er ook in een land speelt, laat het vooral de kinderen zijn.” Beter dan Loesje kan ik het niet verwoorden. Al spelend op weg naar een gezond, veilig en stabiel leven. Dat willen we toch allemaal voor onze kinderen? Jong geleerd is oud gedaan en daarom moeten we onze jeugd vanaf de start een gezond, veilig en stabiel leven bieden. Dat begint thuis, ondersteund met een breed aanbod aan voorzieningen.

Volgens de Jeugdwet zijn gemeenten verantwoordelijk voor het ondersteunen van jeugdigen en/of hun ouders en opvoeders die hulp nodig hebben bij het opvoeden en opgroeien. De Jeugdwet streeft naar een inrichting van het jeugdstelsel gericht op gezinsbescherming. Het doel daarvan is dat jeugdigen en ouders meer gebruik maken van hun eigen kracht en hun sociale netwerk. Het is belangrijk dat zij de regie blijven houden over hun leven. En dat ze samen met hun omgeving en professionals zoeken naar oplossingen wanneer er behoefte is aan hulp en/of ondersteuning.

Gemeenten moeten volgens de Jeugdwet periodiek een beleidsplan vaststellen, om richting te geven aan lokale en regionale samenwerking. Dit plan gaat in op preventie, toegang, gespecialiseerde jeugdhulp, de uitvoering van kindbeschermsmaatregelen en jeugdreclassering.

We zien op dit moment veel druk op onze kinderen en jongeren. Volwassenen en professionals schieten dan vaak automatisch in de reparatiereflex. Een kind dat het even wat zwaar heeft of dat het moeilijk vindt om stil te zitten moet ‘gerepareerd’ worden. Jongeren moeten steeds meer en betere prestaties leveren, terwijl de tijd om eens even stil te staan hen gewoon niet gegund wordt. Geen wonder dat er een alsmaar stijgende vraag naar ondersteuning is.

In de gemeente Oirschot willen we stoppen met het onnodig medicaliseren en problematiseren van kinderen en jongeren. Iedereen is uniek en krijgt in het leven nu eenmaal te maken met uitdagingen of tegenslagen. Dan is het nodig om even gesteund en gehoord te worden. Met een klein duwtje in de rug leren we om te gaan met de situatie. In dit beleidsplan zetten we daarom nog meer in op preventie, op het voorkomen van mentale problemen bij jongeren, en op lichte hulpverlening. We sluiten daarbij meer en beter aan bij het onderwijs.

We hebben daarmee zeker een grote ambitie, maar de verandering die we ingezet hebben, is nog altijd noodzakelijk. De inzet van Jeugdzorg is namelijk van 1 op de 27 kinderen gegroeid naar 1 op de 9 in ongeveer 20 jaar tijd.

In Oirschot zetten we al veel in op preventie en als we de cijfers vergelijken met gemeenten in de regio doen we het al heel goed. Er belanden geen kinderen in de Jeugdzorg die daar niet horen. De echt kwetsbare kinderen met complexe problemen hebben de voorzieningen en hulp nog steeds heel hard nodig. Daar blijven we met onze partners in de regio dan ook voor zorgen.

Veel mensen hebben input geleverd op dit beleidsplan. We hebben goed geluisterd naar al deze ouders, jongeren, onderwijsprofessionals en zorgprofessionals. Hun opmerkingen en verhalen hebben ons gevoed en geraakt. Soms herkennen ze hun inbreng misschien niet letterlijk, maar dat neemt niet weg dat we geprobeerd hebben alles te vertalen in dit beleidsplan.

Corine van Overdijk
Wethouder

Samenvatting

In dit beleidsplan Opvoeden en Opgroeien (O&O) 2024-2027 kiezen we voor nóg meer aandacht voor het versterken van de sociale basis en preventie. Preventie is meer dan het voorkomen van problemen. Het gaat om het versterken van álle kinderen, jongeren, hun ouders, verzorgers en de samenleving. Dit zodat de kinderen van nu naar vermogen uitgroeien tot gezonde, zelfstandige en verantwoorde-lijke (jong) volwassenen die hun talenten benutten en op een positieve manier bijdragen aan het sociale klimaat. Maar het gaat ook om aandacht voor de jeugdigen en gezinnen die dat écht nodig hebben. Samenwerking en integraliteit dragen daar aan bij: 'Samen voor een sociaal Oirschot! Ieder kind groeit veilig en kansrijk op en ontwikkelt zich optimaal'.

O&O is één van de inhoudelijke thema's uit de strategische visie Sociale Leefomgeving van de gemeente Oirschot die eind 2021 is vastgesteld. Het beleidsplan O&O is een nadere uitwerking van een aantal strategische beleidsdoelen uit de visie en het sluit aan op bestaand beleid zoals de LEA Oirschot. Het laat zien waar we, in het licht van de huidige situatie en de komende ontwikkelingen, de komende jaren de focus op willen leggen. Het geeft ons richting en een betere sturing op de resultaten van ons onderwijs- en jeugdbeleid. Dit beleidsplan richt zich als eerste op de doelgroep van jeugdigen tot 18 (en soms tot 23) jaar en hun ouder(s)/ verzorger(s). De tweede doelgroep zijn de organisaties die een rol spelen in het opvoed- en opgroei-klimaat van de gemeente Oirschot.

Gemeente Oirschot is een gemeente met een relatief welvarende bevolking, hoge arbeidsparticipatie, en een sterke sociale structuur waarin het goed wonen en leven is. Het is een mooie en fijne plek om op te groeien.

Veel gaat er goed. We zien echter ook dat het vooral met jongeren (12 - 18 jaar) steeds minder goed gaat. Er is een toename van de psychische kwetsbaarheid, een lage weerbaarheid, stress en eenzaamheid onder jongeren. Er zijn verschillende ontwikkelingen gaande die kansen bieden, zoals de bundeling van budgetten voor preventie en de sociale basis en de landelijke Hervormingsagenda Jeugd. Met dit beleidsplan willen we vastleggen en behouden wat goed gaat. Daarnaast willen we verder gaan verbeteren waar dat nodig is.

Onze ambitie is dat de jeugdigen in de gemeente Oirschot kansrijk en veilig opgroeien en dat zij samen met hun gezin kunnen meedoen aan de samenleving, zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Hierdoor bereiden ze zich voor op een plek in de maatschappij die bij hen past. Er is hiervoor een positief opvoed- en opgroei-klimaat aanwezig (gedachtengoed Positieve Gezondheid). Hiermee bedoelen we dat we focussen op talenten en mogelijkheden en op wat het leven betekenisvol maakt, in plaats van op problemen en klachten. Dit zorgt ervoor dat de jeugdigen zo veel mogelijk eigen regie voeren en dat het netwerk om de jeugdige en het gezin heen stimulerend, beschermend en ondersteunend waar nodig is. Ouder(s)/verzorger(s) zijn daarbij de belangrijkste opvoeders. Als steun vanuit de directe leefomgeving van de jeugdige onvoldoende aanwezig is, dan kunnen ouders en jeugdigen een beroep doen op professionele ondersteuning.

We werken aan onze doelen en ambitie vanuit **vier ontwikkellijnen**. Per ontwikkellijn beschrijven we waar we op in willen zetten de komende jaren en welke maatschappelijke resultaten we willen bereiken. Hieronder een overzicht van de doelen en resultaten per ontwikkellijn.

Ontwikkellijn 1 Een sterke sociale basis

Strategische doelen	Meer jeugdigen groeien zo thuis mogelijk op
	Meer jeugdigen ontwikkelen zich optimaal en kunnen talenten ontplooien
	Meer jeugdigen groeien (fysiek en mentaal) gezond op
	Een sterker en positiever opgroeiklimaat
Maatschappelijke resultaten	Voor alle jeugdigen is voorzien in een doorgaande leer- en ontwikkelings
	De mentale gezondheid van jeugdigen is toegenomen
	Ouder(s)/verzorger(s) voelen zich vaardig genoeg in de opvoeding
	Inwoners kunnen elkaar helpen zonder tussenkomst van een professional

Ontwikkellijn 2 Een steuntje in de rug in het dagelijks leven

Strategische doelen	Meer jeugdigen ontwikkelen zich optimaal en kunnen talenten ontplooien
	Meer jeugdigen groeien (fysiek en mentaal) gezond op
Maatschappelijke resultaten	Het percentage jeugdigen met jeugdhulp is afgenomen of stabiel gebleven
	Meer jeugdigen volgen onderwijs met minder uitval
	De voor- en vroegschoolse educatie is voor iedere jeugdige die dat nodig heeft toegankelijk
	Er zijn minder jeugdigen met een (taal)achterstand

Ontwikkellijn 3 Aandacht voor kwetsbare (groepen) jeugdigen en gezinnen

Strategische doelen	Kwetsbare groepen worden beter herkend om verschillen te verkleinen, zodat iedereen een gelijke kans heeft om mee te doen
	Jeugdigen beter beschermen als ontwikkeling gevaar loopt
	Kwetsbare inwoners met een ondersteuningsbehoefte komen eerder in beeld zodat minder zware ondersteuning nodig is
Maatschappelijke resultaten	Minder jeugdigen hebben hoogspecialistische jeugdhulp nodig
	Meer jeugdigen groeien zo veilig en thuis mogelijk op
	Meer jeugdigen en gezinnen die specialistische hulp nodig hebben krijgen meteen passende hulp

Ontwikkellijn 4 Integraliteit en samenwerking

Strategische doelen	Een sterker en positiever opgroeiklimaat
	Een betere integrale toegang tot ondersteuning
Maatschappelijke resultaten	Meer jeugdigen en gezinnen ervaren een betere toegang tot jeugdhulp
	Er is een betere aansluiting tussen jeugdhulp en onderwijs
	Het lokaal aanbod op het gebied van preventie en lichte opvoedondersteuning is beter in beeld
	Het perspectief van jeugdigen en gezinnen is beter in beeld

We monitoren middels een eerste opzet van indicatoren (tellen én vertellen) of we op de goede weg zijn naar onze doelen en maatschappelijke resultaten. We willen een houdbaar systeem, waarin jeugdigen de ondersteuning en hulp krijgen die noodzakelijk is. Ons uitgangspunt is binnen de bestaande budgetten te blijven en dekking voor nieuwe activiteiten te vinden vanuit beschikbare middelen. Vanuit de inhoud streven we naar een verschuiving van middelen van geïndiceerde zorg naar preventie en voorliggende voorzieningen.

Het beleidsplan vormt een kader voor de komende vier jaar. Als gemeente Oirschot werken we samen met veel samenwerkingspartners. Onze ambitie is dat andere partijen ook verantwoordelijkheid nemen in de aanpak van de maatschappelijke vraagstukken. Als gemeente zijn we één van de vele partijen die werkt aan de ambitie, doelen en resultaten in dit beleidsplan.

Totstandkoming en leeswijzer

Hoe is dit beleidsplan tot stand gekomen?

Opvoeden en opgroeien is één van de beleidsthema's binnen het team Sociale leefomgeving. De andere thema's zijn Participatie en Meedoen, Gezondheid en Leefstijl, (Sociale) Veiligheid en Leefbaarheid. Binnen het team werken we nauw samen aan deze thema's en aan overstijgende thema's zoals strategische ontwikkeling en integraliteit. We werken waar nodig ook samen met de andere programma's van gemeente Oirschot zoals ondernemen, ruimtelijke leefomgeving, beheer openbare ruimte en bestuur & dienstverlening.

We hebben de strategische visie sociale leefomgeving, ander bestaand beleid en activiteiten als uitgangspunt genomen. Tijdens de voorbereiding van het beleidsplan hebben we vervolgens gesproken met het college en de gemeenteraad van de gemeente Oirschot over de hoofdlijnen van dit beleidsplan. Ook hebben we gesprekken gevoerd met LEVgroep, de GGD, partners in het onderwijs en huisartsen. We hebben met jongeren zelf en het jongerenwerk gesproken over welke tips, verbetermogelijkheden en aandachtspunten zij nog voor ons hadden. Ook hebben we ouders om input gevraagd via de ouderraad en spraken we met vertegenwoordigers van de Adviesraad Zorg en Samenleving. We hebben ook regelmatig gesproken met collega's van andere beleidsvelden binnen sociale leefomgeving. Naast deze gesprekken hebben we cijfers en aantallen verzameld en geanalyseerd, net zoals de ontwikkelingen. Op basis van al deze input is het beleidsplan O&O tot stand gekomen.

Leeswijzer

Het beleidsterrein jeugd is veelomvattend qua inhoud en partijen. We (met 'we' bedoelen we het college van de gemeente Oirschot) hebben daarom gekozen voor een hoofddocument met bijlagen. Het hoofddocument bevat de kern: een samenvatting, de visie op de toekomst van de jeugd, de ambities, financiën, indicatoren en hoe we dit gaan monitoren. De verdere uitwerking staat in verschillende bijlagen.

Aan het beleidsplan is ook een infographic toegevoegd die de samenhang in het beleidsplan laat zien.

Inhoud

Voorwoord	2
Samenvatting	3
Totstandkoming en leeswijzer	6
1. Opvoeden en Opgroeien: Inleiding	8
1.1 Aanleiding en doel	8
1.2 Voor wie?	8
1.3 Wettelijke kaders	8
1.4 Strategische visie Sociale leefomgeving: uitwerking O&O	9
1.5 Afbakening	11
2. Waar staan we nu?	12
2.1 Gemeente Oirschot	12
2.2 Samenwerking en organisatie	12
2.3 Lokaal Educatieve Agenda (LEA)	13
2.4 Opvoeden en opgroeien in aantallen en cijfers	16
2.5 Maatschappelijke context en ontwikkelingen	16
2.6 Waar zijn wij trots op en wat gaan wij versterken?	17
3. Wat willen we bereiken? Verbeteren vanuit vier ontwikkellijnen	19
3.1 Ontwikkellijn 1: Een sterke sociale basis	20
3.2 Ontwikkellijn 2: Een steuntje in de rug in het dagelijks leven	21
3.3 Ontwikkellijn 3: Aandacht voor kwetsbare (groepen) jeugdigen en gezinnen	23
3.4 Ontwikkellijn 4: Integraliteit en samenwerking	24
4. Monitoring en evaluatie	26
5. Kosten en uitvoering	28
6. Uitleg begrippen	29

1. Opvoeden en Opgroeien: Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de aanleiding, het doel en de doelgroep van het beleidsplan Opvoeden en Opgroeien. We schetsen de wettelijke kaders en werken de visie sociale leefomgeving als kader verder uit voor opvoeden en opgroeien. We sluiten af met de afbakening.

1.1 Aanleiding en doel

Opvoeden en Opgroeien is één van de inhoudelijke thema's uit de strategische visie Sociale Leefomgeving van de gemeente Oirschot ('Samen voor een sociaal Oirschot'), die eind 2021 is vastgesteld. Het beleidsplan O&O is een nadere uitwerking van een aantal beleidsdoelen uit de visie. Het laat zien waar we, in het licht van de huidige situatie en de komende ontwikkelingen, de komende jaren de focus op willen leggen. Het geeft ons richting en een betere sturing op de resultaten van ons onderwijs- en jeugdbeleid. Daarnaast willen we met dit beleidsplan vastleggen en behouden wat al goed gaat, en de kansen voor verbetering en vernieuwing benutten.

De looptijd van dit beleidsplan is vier jaar: van 2024 t/m 2027. In deze periode spannen we ons in om de gestelde doelen te behalen en steeds aan te sluiten op de maatschappelijke ontwikkelingen. De voortgang gaan we monitoren aan de hand van een aantal indicatoren die worden vastgesteld op basis van de doelen uit dit beleidsplan.

1.2 Voor wie?

Dit beleidsplan richt zich als eerste op de doelgroep van jeugdigen tot 18 jaar en hun ouder(s)/ verzorger(s). Dit is vaak ook breder in de vorm van het gezin en/of het sociaal netwerk rondom een jeugdige. In sommige situaties gaat het om jeugdigen t/m 23 jaar. Bijvoorbeeld als er sprake is van verlengde jeugdzorg. En ook bij voortijdig schoolverlaten gaat het om jeugdigen ouder dan 18 jaar.

De tweede doelgroep zijn de organisaties die een rol spelen in het opvoed- en opgroei-klimaat van de gemeente Oirschot. Bijvoorbeeld onderwijs/IKC (Integraal Kind Centra), verenigingen, kinderopvangorganisaties en de GGD.

1.3 Wettelijke kaders

Aan dit beleidsplan liggen diverse wettelijke kaders ten grondslag. We noteren de wettelijke kaders hieronder en beschrijven ze nader in bijlage 1.

- Jeugdwet
- Wet Publieke Gezondheid
- Wet op het Primair Onderwijs (WPO)
- Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO)
- Leerplichtwet
- Wet op de Expertisecentra, Wet Educatie en Beroepsonderwijs
- Wet Kinderopvang
- Wet op Passend Onderwijs

Als laatste verwijzen we naar onze Verordening jeugdhulp 2022 en Beleidsregels jeugdhulp 2022, met o.a. onze regels rondom het inzetten van jeugdhulp.

1.4 Strategische visie Sociale leefomgeving: uitwerking O&O

Ook de strategische visie Sociale Leefomgeving is een kader. In bijlage 2 staat een infographic van de visie. In de strategische visie sociale leefomgeving 'Samen voor een sociaal Oirschot', in november 2021 vastgesteld door de Raad, formuleren we een overkoepelende ambitie. Dit past bij het bredere mission statement dat is gebaseerd op de toekomstvisie en de organisatievisie van Oirschot:

<i>Mission statement</i>	<i>Oirschot, Monumentaal, Ondernemend en Groen, daar voelt de MENS zich thuis</i>
<i>Ambitie</i>	<i>In de gemeente Oirschot zijn inwoners en samenleving vanuit eigen kracht en vanuit een positieve leefomgeving samenredzaam</i>

We vertalen de overkoepelende visie van sociale leefomgeving naar O&O. Jeugdigen groeien in de gemeente Oirschot kansrijk en veilig op en kunnen samen met hun gezin meedoen aan de samenleving, zodat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen. Hierdoor bereiden ze zich voor op een plek in de maatschappij die bij hen past. Er is hiervoor een positief opvoed- en opgroeklimaat aanwezig. Hiermee bedoelen we dat we focussen op talenten en mogelijkheden en op wat het leven betekenisvol maakt, in plaats van op problemen en klachten. Met deze benadering dragen we bij aan het vermogen van jeugdigen en gezinnen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Dit zorgt ervoor dat de jeugdigen zo veel mogelijk eigen regie voeren. Met bijeenkomend voordeel dat het netwerk om de jeugdige en het gezin heen stimulerend, beschermend en ondersteunend waar nodig is. Ouder(s)/verzorger(s) zijn daarbij de belangrijkste opvoeders. Als steun vanuit de directe leefomgeving van de

jeugdige onvoldoende aanwezig is, dan kunnen ouders en jeugdigen een beroep doen op professionele ondersteuning.

Leidende principes: O&O

In de visie staan de volgende leidende principes. Voor O&O werken we deze principes wat verder uit.

Vanuit vertrouwen

De gemeente werkt samen met diverse samenwerkingspartners om de gewenste effecten en doelen te bereiken. Iedereen draagt daar vanuit zijn eigen expertise en/ of ervaring aan bij. Vertrouwen en respect voor elkaars expertise en deskundigheid zijn de basis voor de samenwerking. De gemeente pakt een **verbindende rol** zodat muren tussen organisaties zakken en gezamenlijke doelen gerealiseerd kunnen worden. De gemeente heeft vertrouwen in de deskundigheid van de professional en laat voldoende ruimte om in de toegang tot jeugdhulp **maatwerk te kunnen bieden** zodat de jeugdige en het gezin de ondersteuning krijgt die het meest passend is.

Eigen kracht

Iedere jeugdige en ouder heeft wel eens bepaalde vragen. Veel vragen passen echter bij de normale levensfase van een kind. Door gezinnen waar nodig te ondersteunen bij het omgaan met deze vraagstukken, voorkomen we dat we problematiseren en medicaliseren waardoor kinderen onnodig een label opgeplakt krijgen. Ook is niet altijd een professional nodig.

We faciliteren jongeren en gezinnen daarom om elkaar te helpen, hierdoor wordt het praten over opvoeden en opgroeien iets normaal. Hiermee versterken we zoveel mogelijk het normale leven (**normalisering**). Verder werken we **preventief**: we versterken de (mentale) weerbaarheid en zelfredzaamheid van jeugdigen en ouders waarmee we voorkomen dat zij een beroep moeten doen op (zwaardere) ondersteuning. Hierbij zetten we in op collectieve vormen van preventie en het faciliteren van ontmoeting tussen ouders of jeugdigen om elkaar te ondersteunen.

Samen met de samenleving

Ouders zijn primair verantwoordelijk voor het gezond en veilig opgroeien van een jeugdige. Zij zijn echter niet de enigen die daarbij een rol spelen. Ook bijvoorbeeld de buurt, school, de familie en vriendenkring, de vereniging en de virtuele wereld hebben een grote invloed op hoe een jeugdige zich ontwikkelt. Wij stellen de **leefwereld van het de jeugdige en het gezin** daarom centraal en stimuleren een positief opvoed- en opgroei-klimaat in onze gemeente. Hiervoor werken we samen met partijen die in de leefwereld van de jeugdige en het gezin een belangrijke rol spelen, zoals de kinderopvang, de school, vrijwilligers en het verenigingsleven (de zogenaamde "Oe-lijn").

Wanneer nodig: professionele ondersteuning op maat

We schatten in dat met het stimuleren van het opvoed- en opgroei-klimaat en het inzetten op preventieve interventies, in Oirschot het overgrote deel van de jeugdigen en gezinnen in staat is om het leven zelfstandig en op een positieve manier in te vullen.

Voor de gezinnen en jeugdigen die echter **professionele ondersteuning** nodig hebben, is deze **op maat beschikbaar**. In de integrale toegang (WIJzer) werken professionals met een brede blik. Ze bepalen (als dat nodig is in overleg met de jeugdhulpaanbieder) wat, waar, wanneer en hoe lang deze aanvullende ondersteuning nodig is. Ze zetten deze ondersteuning in gericht op herstel van het gewone leven (normaliseren) zodat de jeugdige en het gezin weer vanuit eigen kracht verder kan.

Een deel van de jeugdigen en gezinnen heeft kortdurende ondersteuning nodig. Deze kortdurende ondersteuning is **zoveel mogelijk dichtbij het gezin** (op school, bij de huisarts, op het consultatiebureau, bij WIJzer). Dit past bij het principe "**niet minder dan nodig, maar niet meer dan noodzakelijk**". Zo maken we mensen niet meer afhankelijk van de professionele ondersteuning dan strikt nodig is.

Intensievere, langdurige en daarmee kostbare ondersteuning blijft daarmee duurzaam inzetbaar voor een kleinere groep gezinnen/jeugdigen met een meer ernstige problematiek. Deze kleine groep heeft intensieve en/ of langdurige ondersteuning nodig. Dit zijn vaak de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen. Van belang is dat deze groep inwoners **snel bij de juiste hulp en ondersteuning** terecht komt.

Bedrijfsmatig

Bedrijfsmatig betekent dat we **efficiënt handelen** belangrijk vinden. We **sturen op resultaten**: op het bereiken van de doelen en effecten. We vragen onze partners daarbij om te letten op beheersing van de kosten en beperking van administratieve lasten en andere niet-zorg gerelateerde lasten. Stijgende kosten zijn op termijn immers niet houdbaar.

1.5 Afbakening

Verschillende beleidsstukken en programma's hebben invloed op of een relatie met dit beleidsplan O&O. We noemen hier de belangrijkste.

In het hoofdstuk 2 'Waar staan we nu' gaan we nader in op enkele (landelijke) ontwikkelingen, zoals de Hervormingsagenda Jeugd, die invloed hebben op dit plan.

Naast dit beleidsplan O&O zijn er andere beleidsterreinen die de visie sociale leefomgeving verder uitwerken door middel van beleidsplannen, uitvoeringsplannen en/of lokale plannen. In de figuur hiernaast staan deze plannen.

Omdat we regionaal samenwerken op het thema jeugdhulp is er ook beleid op regionaal niveau, zoals de Regiovisie Samen voor Jeugd en het Transformatieplan Samen voor Jeugd. Het beleidsplan O&O Oirschot sluit aan op dit regionaal beleid.

Voor onderwijs hebben we de Lokaal Educatieve Agenda (LEA). In hoofdstuk 2 gaan we hier nader op in.

Lokaal gezondheidsbeleid
'Een gezond leven in Oirschot'

Beleidsplan opvoeden en opgroeien

Beleidsplan participatie en meedoen

Doorontwikkelen leefbaarheidsnetwerken

Regionaal beleidsplan (sociale) veiligheid

Preventie is een thema dat in 2023 opgepakt wordt via Nationaal Preventieakkoord, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). Via de brede specifieke uitkering (SPUK) zijn de komende jaren middelen beschikbaar voor o.a. sport-

en beweegstimulering, het bevorderen van cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en het versterken van de sociale basis. Sommige activiteiten die met deze middelen gefinancierd worden dragen bij aan de doelen van dit beleidsplan.

In het lokaal gezondheidsbeleid 'Gezond leven in Oirschot' is ook aandacht voor preventie vanuit een 'gezonde geest' en een 'gezond lichaam'. Dat komt bijvoorbeeld tot uiting met activiteiten gericht op het vergroten van de weerbaarheid van ouders en jeugdigen en met opvoedondersteuning. In het gezondheidsbeleid is er ook aandacht voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Dit is de publieke gezondheidszorg voor jeugd tussen 0 en 18 jaar. De JGZ volgt en beschermt de gezondheid, lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van jeugdigen van 0-18 jaar. Het lokaal gezondheidsbeleid richt zich meer op universele preventie en het beleidsplan O&O meer op gerichte preventie. We stemmen af en benoemen op activiteitsniveau een kartrekker. Bijvoorbeeld rondom de activiteiten vanuit Kansrijke Start. Deze staan in beide plannen, waarbij de kartrekker de beleidsadviseur vanuit het gezondheidsbeleid is.

In het beleidsplan 'Participeren en Meedoen' is er aandacht voor o.a. armoede en zichtbaarheid en vindbaarheid van voorzieningen. Dit beleidsplan O&O sluit hierbij aan.

Verder zoeken we de samenwerking met sociale veiligheid rondom de thema's overlast gevende jeugd, huiselijk geweld en kindermishandeling.

We noemen hier ook het recent vastgestelde kunst- en cultuurbeleid. Activiteiten vanuit dit beleid, zoals de inzet van een combinatiefunctionaris kunst en cultuur, dragen ook bij aan de doelen van O&O. Als meer jeugdigen lid zijn van de diverse verenigingen, dan zorgt dat voor minder eenzaamheid en meer deelname aan de maatschappij.

2. Waar staan we nu?

In dit hoofdstuk brengen we in kaart waar we nu staan rondom opvoeden en opgroeien in de gemeente Oirschot. Dit doen we door onze samenwerkingen en organisatie te schetsen, cijfers en aantallen te laten zien en de huidige ontwikkelingen te beschrijven. We laten zien waar we trots op zijn en wat we willen versterken.

2.1 Gemeente Oirschot

Met 'Oirschot' bedoelen wij in de dit plan de gemeente Oirschot, tenzij anders omschreven. Oirschot is een kleine zelfstandige gemeente en bestaat uit de kernen Spoorndonk, Oirschot, Oostelbeers, Middelbeers en Westelbeers. Het is een sterke gemeente, met een relatief welvarende bevolking, hoge arbeidsparticipatie, en een sterke sociale structuur waarin het goed wonen en leven is in het groen. Met haar ligging en een omvang van minder dan 20.000 inwoners is Oirschot ook een groene plattelandsgemeente in een actieve bestuurlijke regio. De uitvoering van taken in het sociaal domein zijn georganiseerd in een regiemodel en belegd bij externe partners. We zijn verantwoordelijk voor de hulpverlening, ondersteuning, voorzieningen en arrangementen. Hiervoor sturen we zoveel mogelijk op resultaten. We stimuleren verbinding en samenwerking tussen de verschillende organisaties. Met de organisatie WIJzer bieden we voor alle inwoners een lokale integrale toegang voor vragen over o.a. welzijn, zorg, wonen, (vrijwilligers)werk en ondersteuning.

2.2 Samenwerking en organisatie

Binnen Opvoeden & Opgroeien werken we samen met verschillende samenwerkingspartners. In bijlage 3 is een uitgebreid overzicht opgenomen van de organisatie en samenwerkingspartners. Alle nadere informatie is in deze bijlage te vinden. We geven hier een korte samenvatting.

Voorliggend veld en welzijn

WIJzer (zie de paragraaf hierna) biedt in opdracht van de gemeente diverse preventieve activiteiten aan, waaronder het welzijnswerk. Het jongerenwerk en het sportstimuleringsaanbod zijn daar een belangrijk onderdeel van. Er is zowel een collectief als individueel aanbod beschikbaar. De jeugdgezondheidszorg (JGZ) voert namens de gemeente de publieke gezondheidszorg voor jeugd uit (tot 18 jaar). In de gemeente Oirschot wordt de JGZ uitgevoerd door de GGD Brabant Zuidoost via een lokaal team van jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen. Daarnaast bestaat het voorliggend veld, en de sociale basis, ook uit andere organisaties en verenigingen, met wie gemeente Oirschot diverse subsidierelaties heeft.

WIJzer en toegang tot jeugdhulp

In Oirschot is de gemeentelijke toegang tot jeugdhulp belegd bij WIJzer. Binnen WIJzer werken daarvoor gemandateerde professionals (jeugdhulpverleners). Zij geven indicaties jeugdhulp af en treden op als casusregisseur. WIJzer kan tweedelijns jeugdhulp inzetten in de vorm van een persoonsgebonden budget (pgb) of Zorg in Natura (door gemeente ingekochte zorg). Met een pgb kan zowel professionele jeugdhulp als hulp uit het persoonlijke netwerk van een jeugdige of gezin gefinancierd worden. De regels voor pgb's staan beschreven in de verordening en beleidsregels jeugdhulp. Vanaf 2018 voert WIJzer niet alleen de toegang tot zorg en ondersteuning uit, maar ook de welzijn-

staken. We hebben daarvoor de LEVgroep gecontracteerd als hoofdpartner. WIJzer is daarmee voor inwoners het integrale loket geworden voor zowel zorg en ondersteuning als welzijn. Ook biedt WIJzer zelf begeleiding en ondersteuning aan inwoners.

Jeugdhulp

Voor jeugdhulp werken we lokaal zoals de jeugdhulp geboden door WIJzer en de samenwerking met huisartsenpraktijken. We werken ook regionaal samen rondom jeugdhulp.

Dit omvat de regio 'Samen voor Jeugd' (10 gemeenten) en de regio Zuidoost Brabant '21voordeJeugd' (21 gemeenten). De administratie van de jeugdhulp is belegd bij de afdeling Maatschappelijke Dienstverlening (MD) van de samenwerkende Kempengemeenten.

Onderwijs /IKC (Integraal Kind Centra) en kinderopvang

De gemeente werkt samen met lokale partners vanuit het onderwijs/IKC (Integraal Kind Centra) en kinderopvang via de Lokale Educatieve Agenda (LEA). In paragraaf 2.3 gaan we hier nader op in.

Onderwijs gerelateerde ondersteuning moet goed worden afgestemd met noodzakelijke jeugdhulp (principe één gezin, één plan, één regisseur). De jeugdhulpverleners van WIJzer werken samen met pedagogisch medewerkers vanuit de kinderopvang en IB-ers/zorg coördinatoren van de scholen. Ze sluiten ook aan bij casusoverleg.

Regionaal werken we rondom het basisonderwijs samen in het 'Samenwerkingsverband PO de Kempen en voor het voortgezet onderwijs is dat 'RSV Samenwerkingsverband voor Passend Voortgezet Onderwijs'.

Naast regulier onderwijs is er ook speciaal onderwijs. Meer inclusief onderwijs betekent dat er meer leerlingen in het reguliere onderwijs

opgevangen kunnen worden, maar dat er nog wel (kleinere) groepen leerlingen 'gespecialiseerd' (speciaal) onderwijs nodig blijven hebben. Meer inclusief onderwijs vraagt om een integrale aanpak en samenwerking tussen scholen/ IKC, gemeenten en jeugdhulp als het gaat om jeugdigen.

2.3 Lokaal Educatieve Agenda (LEA)

Wat is de LEA?

De LEA is in 2006 geïntroduceerd om de zogeheten LEA-overleggen met betrokken partners te voeren. Het voeren van structureel overleg tussen onderwijs, gemeente en kinderopvang is een wettelijke verplichting. De onderwerpen van de LEA zijn integratie, segregatie (dat is het tegenovergestelde van integratie), onderwijsachterstanden (waaronder voor-en vroegschoolse educatie) en de inschrijving en toelating. De inspectie van onderwijs houdt hier interbestuurlijk toezicht op:

- > **Toezicht en handhaving kinderopvang (SZW)**
- > **Onderwijsachterstandenbeleid waaronder vve (OCW)**

Uit: presentatie Ministerie OCW interbestuurlijk toezicht op de taakuitvoering van gemeenten d.d. febr. 2023

De lokaal educatieve Agenda (LEA) is een instrument om het lokaal onderwijsbeleid vorm en inhoud te geven. Een instrument voor gemeenten, onderwijs, peuteropvang, kindvoorzieningen en andere relevante partners om in meer gelijkwaardige verhoudingen samen afspraken te maken over het onderwijs- en jeugdbeleid. Dit alles met het kerndoel:

---

zorg te dragen voor een optimale ontwikkeling van onze kinderen en jeugdigen in onze gemeente

---

LEA Oirschot

In de gemeente Oirschot hebben het onderwijs, de kinderopvanginstellingen, de gemeente en andere betrokken (zorg)partijen de wens uitgesproken om samen de ontwikkelings- en ontplooiingskansen van jeugdigen te vergroten. In het najaar van 2020 is daarvoor de samenwerking gestart met het opstellen van de lokaal educatieve agenda 2021 t/m 2025. Er is met elkaar invulling gegeven aan de structuur, de overleggen, de thema's en inhoudelijke doelen van de LEA Oirschot. In deze agenda zijn ambities rondom lokaal onderwijs- en jeugdbeleid opgenomen met een vertaling in concrete resultaatafspraken. Jaarlijks worden deze resultaatafspraken bijgesteld om in te kunnen spelen op (onderwijs)ontwikkelingen, zowel landelijk als lokaal. Doordat de LEA een breed gedragen document is, zijn de partijen gezamenlijk eigenaar van de Lokaal Educatieve Agenda 2021 t/m 2025 gemeente Oirschot.

Ambitie van de LEA

Jeugdigen (tot 18 jaar) die opgroeien binnen de gemeente Oirschot ontwikkelen zich optimaal en worden gestimuleerd in hun talenten. Hierdoor kunnen ze opgroeien tot zelfredzame burgers en zich voorbereiden op een plek in de maatschappelijke omgeving die hen past. Partners spannen zich in om in onderlinge verbinding met elkaar een positief opvoed- en opgroei-klimaat te realiseren waarin de ontwikkeling en ontplooiing van de jeugdige centraal staat.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Om de ambitie tot stand te brengen, is het belangrijk dat het netwerk rondom het kind en de jeugdige goed georganiseerd is. Zodat hij/zij passende ondersteuning kan krijgen om zijn/haar talenten maximaal te ontwikkelen. In een veilige en stabiele omgeving, zowel thuis als op school. Een goede samenwerking tussen de ketenpartners en ouders/verzorgers is belangrijk.

Krachtenveld LEA

In onderstaande schema staan het krachtenveld van wet- en regelgeving, de betrokken ketenpartners en regievoerders op de uitvoering van de ambitie schematisch weergegeven:

leeftijd → domein ↓	0 - 4 jaar	4 - 12 jaar	12 - 18 jaar
------------------------	------------	-------------	--------------

wet- en regelgeving

Jeugdwet	Jeugdwet	Jeugdwet
Wet primair onderwijs	Wet primair onderwijs	Wet voortgezet onderwijs
Wet kinderopvang	Leerplichtwet	Wet passend onderwijs
Wet publieke gezondheid	Wet expertisecentra	Wet expertisecentra
	Wet passend onderwijs	Leerplichtwet
	Wet publieke gezondheid	Wet publieke gezondheid

ketenpartners

GGD	GGD	GGD
LEVgroepWIJzer	LEVgroepWIJzer	LEVgroepWIJzer
Kinderopvang	Kinderopvang	Voortgezet (speciaal) onderwijs
Peuterspeelzaal	Primair (speciaal) onderwijs	Leerplicht
Primair onderwijs	Leerplicht	SWV De Kempen
¹ SWV De Kempen	SWV De Kempen	² RSV PVO
Bibliotheek	Bibliotheek	Bibliotheek

regie

Kinderopvang	Schoolbesturen PO	Schoolbesturen VO
Peuterspeelzaal	SWV De Kempen	RSV PVO
Gemeente	Gemeente	Gemeente

¹ Samenwerkingsverband Passend Onderwijs de Kempen voor het primair onderwijs

² Regionaal Samenwerkingsverband voor Passend Voortgezet Onderwijs

De Lokaal Educatieve Agenda (LEA) gemeente

Oirschot 2021 - 2025 is tot stand gekomen in

samenwerking met de onderstaande partners:

	Domein	Organisatie
1.	Onderwijs	SKOBOS
		RBOB de Kempen
		V.O. Best-Oirschot
2.	Kinderopvang	Korein
		Stichting Samenwijs
		Ik-OOK!
3.	Jeugdgezondheidszorg	GGD Zuidoost Brabant
4.	Jeugdhulp, maatschappelijk werk en welzijnswerk	LEVgroepWIJzer
5.	Bibliotheekwerk	Bibliotheek De Kempen
→	1, 2, 3, 4, 5	Gemeente Oirschot

Infographic LEA

In de infographic Lokaal Educatieve Agenda (LEA) gemeente Oirschot 2021 - 2025 is overzichtelijk weergegeven wat we samen willen bereiken en hoe we dat samen gaan doen. Zie hiervoor bijlage 4.

2.4 Opvoeden en opgroeien in aantallen en cijfers

In bijlage 5 is een uitgebreid overzicht van de aantallen en cijfers te vinden rondom O&O, met nadere informatie erbij. In onderstaande tabel laten we een korte samenvatting zien.

Waar zijn we trots op?

Met veel jeugdigen (82-93%) gaat het **goed** (voelen zich gelukkig, weerbaar etc.)

Hoog % 22-jarige jongeren met **startkwalificatie**

Laag % **voortijdig schoolverlaters**

Minder **opvoedstress** bij ouders (0-11j)

Jongeren **weten** steeds beter **weg** naar hulp

Meer ouders **weten weg** naar financiële steun voor sport- en culturele activiteiten

Minder jeugdigen met **jeugdhulp**

Een laag aantal indicaties **jeugdhulp met verblijf**

Gemeente steeds vaker **verwijzer** naar jeugdhulp

Wat kunnen we verbeteren?

Toename **psychische kwetsbaarheid** jongeren (12-18j) - 2019 vergeleken met 2015

Toename % jongeren (12-18j) met **lage weerbaarheid**

Forse groep jongeren met (zeer) **vaak stress** over o.a. school en alles wat er gedaan moet worden

Toename % jongeren (12-18j) dat zich (ernstig) **eenzaam** voelt

Meer kinderen (0-11j) die **geen vrienden** hebben

Stijging van (problematisch) **social mediagebruik en gaming**

Meer ouders (0-11j) ervaren **problemen in ontwikkeling** kind: slaap, zindelijkheid, eten, spraak

2.5 Maatschappelijke context en ontwikkelingen

Terwijl wij dit beleidsplan opstellen vinden er verschillende ontwikkelingen plaats rondom O&O, zowel lokaal, regionaal als landelijk. Deze ontwikkelingen hebben ook invloed op de Oirschotse jeugdigen en gezinnen en op dit beleidsplan. Enkele belangrijke ontwikkelingen zijn bijvoorbeeld de landelijke Hervormingsagenda Jeugd (deze bevat een groot pakket maatregelen om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen) en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming (het Toekomstscenario schetst op hoofdlijnen hoe de kind- en gezinsbescherming er over 5 tot 10 jaar (2026-2031) uit zou kunnen zien, met veel nadruk op het gezin centraal). Binnen Samen voor Jeugd blijven we ook ontwikkelen, en lokaal hebben we bijvoorbeeld te maken met een toename van inwoners. In bijlage 6 is een overzicht van de ontwikkelingen met een uitleg erbij te vinden.

2.6 Waar zijn wij trots op en wat gaan wij versterken?

Wat opvalt is dat er veel goed gaat. Uit de cijfers en aantallen blijkt dat er bijvoorbeeld een hoog percentage jongeren met een startkwalificatie is, dat jongeren beter de weg weten naar hulp en dat er minder opvoedstress bij ouders is. Onze integrale toegang tot zorg, inclusief welzijn en maatschappelijk werk, is een goede basis om verder op door te ontwikkelen. De samenwerking in de jeugdketen is steeds meer sluitend, zowel lokaal (tussen bijvoorbeeld huisartsen, het geboortedomein, de jeugdgezondheidszorg en onderwijs- en voorschoolse voorzieningen) als regionaal (bijvoorbeeld Samen voor Jeugd). Ondersteuning regelen we steeds meer dichtbij, bijvoorbeeld met de ondersteuning vanuit WIJzer en met de preventieduo's op scholen. Ook ons inzicht in jeugdhulpgebruik is goed.

We zien echter ook dat het vooral met jongeren (12 - 18 jaar) steeds minder goed gaat. Er is een toename van de psychische kwetsbaarheid, een lage weerbaarheid, stress en eenzaamheid onder jongeren. In de gesprekken die we gevoerd hebben wordt dit beeld bevestigd, en blijkt dat corona hier nog een versterkend effect op heeft gehad. Verder is de versnippering in de regionale samenwerking, die gemeente Oirschot heeft binnen Sociale leefomgeving (we hebben hierdoor met verschillende samenwerkings- en uitvoeringspartners te maken), een beperkende factor in het door ontwikkelen van de integrale toegang en samenwerking bijvoorbeeld vanuit Wmo en de Participatiewet. We zien ook dat we nog weinig zicht hebben op klanttevredenheid over (de toegang tot) jeugdhulp, en verder kunnen ontwikkelen op het sturen op resultaat, bijvoorbeeld door het maken van prestatieafspraken met onze uitvoeringspartners.

Er zijn verschillende ontwikkelingen die kansen bieden zoals landelijk de bundeling van budgetten voor preventie en het versterken van de sociale basis en de Hervormingsagenda Jeugd. De transformatie-agenda en de Regiovisie van Samen voor Jeugd bieden kansen om de jeugdhulp, de toegang tot jeugdhulp en de samenwerking in de regio verder te verbeteren. Lokaal zien we kansen tot verbetering zoals bijvoorbeeld in het outreachend werken en in de samenwerking met onderwijs/IKC (Integraal Kind Centra). Bedreigingen zijn o.a. de personele tekorten die tot wachtlijsten leiden bij jeugdhulpaanbieders en de toename in nieuwkomers wat extra aandacht en zorg vraagt. De Hervormingsagenda vormt naast een kans ook een bedreiging, als we bijvoorbeeld gedwongen tijd en capaciteit moeten besteden aan een nieuwe regionale samenwerking in plaats van aan het verbeteren van de jeugdhulp.

Met dit beleidsplan willen we vastleggen en behouden wat goed gaat. Daarnaast willen we verder gaan verbeteren waar dat nodig is. Op basis van de uitwerking van de visie maar ook op basis van onze gevoerde gesprekken, de ontwikkelingen, de aantallen en cijfers willen we gaan verbeteren vanuit vier ontwikkellijnen:

1. Een sterke sociale basis
2. Een steuntje in de rug in het dagelijks leven
3. Aandacht voor kwetsbare (groepen) jeugdigen en gezinnen
4. Integraliteit en samenwerking.

Deze werken we in het volgende hoofdstuk verder uit.

Analyse sterktes - zwaktes

Sterktes
<ul style="list-style-type: none">
● Eén integrale toegang zorg, welzijn en maatschappelijk werk
<ul style="list-style-type: none">
- Ook kans in doorontwikkeling (o.a. collectief aanbod, inwoners helpen elkaar, inzet jongerenwerk)
<ul style="list-style-type: none">
● Samenwerking jeugdketen steeds meer sluitend
<ul style="list-style-type: none">
- Lokaal: huisartsen, geboortedomein (Kansrijke Start), jgz, onderwijs (LEA) en voorschoolse voorzieningen
<ul style="list-style-type: none">
- Regionaal: Samen voor Jeugd, regio ZO-Brabant, integrale JGZ-organisatie (GGD)
<ul style="list-style-type: none">
● Ondersteuning dichterbij
<ul style="list-style-type: none">
- Eigen trajecten, samenwerking huisartsenpraktijken, preventieduo's, onderwijs/IKC (Integraal Kind Centra)
<ul style="list-style-type: none">
● Goed inzicht (monitorinformatie) in jeugdhulpgebruik

Zwaktes
<ul style="list-style-type: none">
● Versnippering in regionale samenwerking sociaal domein (bestuurlijke toekomst)
<ul style="list-style-type: none">
● Weinig zicht op klanttevredenheid jeugd
<ul style="list-style-type: none">
● Nog niet altijd prestatieafspraken
<ul style="list-style-type: none">
● Beperkt budget, met name voor preventie

Analyse kansen - bedreigingen

Kansen
Landelijk
<ul style="list-style-type: none">
● Landelijke Hervormingsagenda jeugd
<ul style="list-style-type: none">
● Coalitieakkoord kabinet: vergroten bestaanszekerheid en kansengelijkheid
<ul style="list-style-type: none">
● Bundeling en oormerken budgetten voor preventie en versterken sociale basis (VWS) (SD breed)
Regionaal
<ul style="list-style-type: none">
● Regionale transformatie-agenda
<ul style="list-style-type: none">
● Regionale thematafels (onderwijszorg, verwijzers)
<ul style="list-style-type: none">
● Data jeugdhulp op orde
Lokaal
<ul style="list-style-type: none">
● Versterking kindcentrumontwikkeling (doorgaande lijnen)
<ul style="list-style-type: none">
● Integraal werken sociale leefomgeving: bijv. integrale toegang, samenwerking in keten en outreachend werken

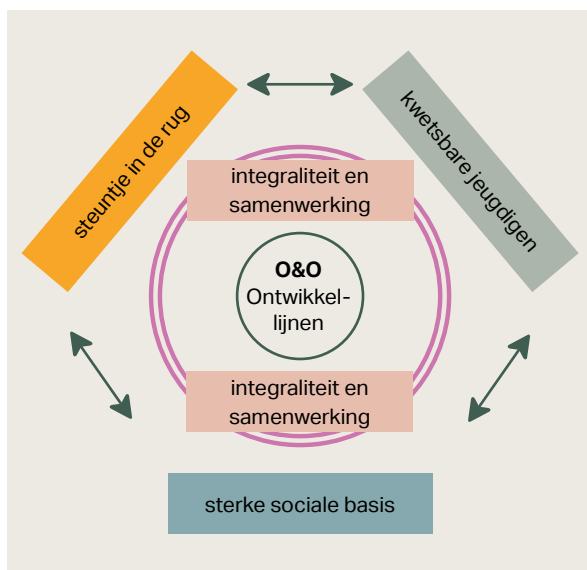
Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none">
● Personele tekorten (jeugdhulpsector)
<ul style="list-style-type: none">
- Wachtlijsten jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen
<ul style="list-style-type: none">
● Veel verschillende taken gemeentelijke toegang, soms kwetsbaarheid
<ul style="list-style-type: none">
● Coronacrisis: negatief effect kwetsbaarheid jeugd en vergroting verschillen
<ul style="list-style-type: none">
● Toename in nieuwkomers vraagt aandacht en zorg (vluchtelingen, statushouders, expats, arbeidsmigranten)
<ul style="list-style-type: none">
- Kwetsbare groep (ondersteuning), schaarste onderwijsplekken
<ul style="list-style-type: none">
● Onvoldoende tijd en capaciteit voor ontwikkelingen bij onze partners

3. Wat willen we bereiken? Verbeteren vanuit vier ontwikkellijnen

In dit hoofdstuk beschrijven we waar we op in willen zetten vanuit de vier ontwikkellijnen, en welke maatschappelijke resultaten we willen bereiken.

Voor de uitvoering van dit beleidsplan hebben we een activiteitenplan die geldig is voor twee jaar opgesteld. Dit is geen onderdeel van het beleidsplan, maar is ter informatie opgenomen in bijlage 7. Hierin werken we de activiteiten die we uitvoeren vanuit de vier ontwikkellijnen verder uit.

De basis is onze strategische visie 'Samen voor een sociaal Oirschot' (zie hoofdstuk 2). We gaan aan de slag om de strategische doelen voor O&O uit de visie te bereiken. Hier werken we aan vanuit vier ontwikkellijnen:

De ontwikkellijnen hebben invloed op elkaar. Om inzichtelijk te maken hoe de ontwikkellijnen gekoppeld zijn aan het preventiewerk is er een preventiepiramide weergegeven in hoofdstuk 6. Dit is een hulpmiddel om inzicht, overzicht en samenhang te krijgen in het preventieve jeugd aanbod dat aansluit op de gezamenlijk geformuleerde ambities/leidende principes. Ontwikkellijn 4 'Integraliteit en samenwerking' fungeert als een soort tandwiel in het midden van de andere ontwikkellijnen.

We beschrijven hieronder per ontwikkellijn de inhoud en waar we op in willen zetten. We willen onze inzet waar dat kan concreet en meetbaar maken. Wat is over een paar jaar anders voor jeugdigen en gezinnen dan nu? Dit doen we door maatschappelijke resultaten te benoemen. Deze zijn zoveel mogelijk inhoudelijk, en soms procesmatig. In hoofdstuk 4 'Monitoring' voorzien we deze waar dat kan van meetbare indicatoren. We houden daarbij in het achterhoofd dat het meerdere jaren kan duren voordat veranderingen te zien zijn.

3.1 Ontwikkellijn 1: Een sterke sociale basis

Vanuit de ontwikkellijn 'Een sterke sociale basis' werken we aan:

Ontwikkellijn O&O	Hoort bij strategisch doel O&O uit de visie
Sterke sociale basis	Meer jeugdigen groeien zo thuis mogelijk op
	Meer jeugdigen ontwikkelen zich optimaal en kunnen talenten ontplooiën
	Meer jeugdigen groeien (fysiek en mentaal) gezond op
	Een sterker en positiever opgroei-klimaat

Een sterke sociale basis is erg belangrijk voor jeugdigen en gezinnen. Het werkt preventief. Het zorgt ervoor dat de sociale veerkracht van jeugdigen en gezinnen toeneemt en dat zij zoveel mogelijk zelf problemen kunnen voorkomen en oplossen.

Een sterke sociale basis gaat ook over een sterker en positiever opgroei-klimaat ('it takes a village to raise a child') en een sterke pedagogische basis. Hoe sterker de pedagogische basis, hoe beter vragen en problemen die bij opgroeien horen in het gewone leven kunnen worden opgepakt. Iedereen die om jeugdigen heen staat, draagt daar elke dag aan bij. Dat zijn in de eerste plaats ouders en verzorgers. Het zijn ook opa's en oma's, de buurman en de coach van de sportvereniging. En het zijn professionals zoals leraren, pedagogisch medewerkers, welzijnswerkers, jeugdverpleegkundigen, loopbaanbegeleiders, verloskundigen die hun werk met grote gedrevenheid doen en met een vast geloof in wat wél kan.

Bij een sterke sociale basis is een stabiele en veilige omgeving belangrijk. Een omgeving

waarbij de jeugdige een duurzame relatie heeft met en kan vertrouwen op een volwassene (een 'thuis' heeft). Dit is voor jeugdigen belangrijk om op te groeien tot een zelfstandige en zelfverzekerde volwassene. Ook als een jeugdige niet (meer) thuis kan wonen.

Een sterke sociale basis helpt jeugdigen om **fysiek en mentaal gezond op te groeien, zich optimaal te ontwikkelen en hun talenten te ontplooiën.**

In Oirschot is al een relatief sterke sociale basis aanwezig. Toch blijkt uit onze gesprekken, uit de ontwikkelingen (zoals het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de bundeling specifieke uitkeringen gericht op preventie en de sociale basis) en uit waar we nu staan (zoals de toegenomen psychische kwetsbaarheid bij jongeren) dat inzetten op een sterke sociale basis onverminderd belangrijk blijft. Het is immers de basis en werkt preventief. We willen daarom de sterke sociale basis in Oirschot behouden en verder versterken.

Waar zetten we op in?

We willen behouden wat goed gaat, zoals de huidige inzet van het jongerenwerk en de sportcoach. Daarnaast willen we (extra) inzetten op een aantal onderwerpen om de bovenstaande doelen na te streven en de sociale basis nog verder te versterken.

- We versterken de pedagogische basis in Oirschot door o.a. in te zetten op het versterken van opvoedvaardigheden en op doorgaande leer- en ontwikkellijnen vanuit o.a. de LEA. Dit doen we door verder te bouwen aan de kaders van de doorgaande leer- en ontwikkellijnen die in de LEA staan.
- We werken aan een stabiele, veilige en kansrijke omgeving voor alle jeugdigen door in te zetten op de eerste 1000 dagen van een kind (Kansrijke Start).

- We zorgen ervoor dat inwoners elkaar helpen. Als inwoners elkaar kunnen helpen dan versterken zij elkaar en daarmee ook de sociale basis. We doen dit door gebiedsgericht werken waarbij we aanwezig zijn in het gebied (wijken, straten, kernen) om inwoners te mobiliseren en activeren elkaar te helpen. Maatjestrjecten zoals Matchmentor is een ander voorbeeld van hoe inwoners elkaar onderling kunnen helpen. Inwoners kunnen elkaar ook helpen in een groep met gelijkgestemden, zoals de meidengroep met autisme. Meer inzet vanuit het jongerenwerk en activiteiten voor en door jongeren dragen bij aan het vergroten van de mentale weerbaarheid en verlagen de psychische kwetsbaarheid van jeugdigen.
- We organiseren de voorzieningen en de professionals zo dichtbij huis als mogelijk en om het gezin heen. Hiermee is dit zo laagdrempelig mogelijk beschikbaar. Bijvoorbeeld een jongerenwerker die aanwezig is op scholen, maar die ook op straat en online aanwezig is, en het consultatiebureau die ouders en verzorgers ondersteunt. Maar ook de aanwezigheid van professionals en voorzieningen in de verschillende kernen (bijvoorbeeld de jongerenplek 'Spoorhonk' in Spoordonk).

Welke maatschappelijke resultaten willen we bereiken?

- Voor alle jeugdigen is voorzien in een doorgaande leer- en ontwikkellijijn;
- De mentale gezondheid van jeugdigen is toegenomen;
- Ouder(s)/verzorger(s) voelen zich vaardig genoeg in de opvoeding;
- Inwoners kunnen elkaar helpen zonder tussenkomst van een professional.

3.2 Ontwikkellijn 2: Een steuntje in de rug in het dagelijks leven

Vanuit de ontwikkellijn 'Een steuntje in de rug in het dagelijks leven' werken we aan:

Ontwikkellijn O&O	Hoort bij strategisch doel O&O uit de visie
Een steuntje in de rug in het dagelijks leven	Meer jeugdigen ontwikkelen zich optimaal en kunnen talenten ontplooien
	Meer jeugdigen groeien (fysiek en mentaal) gezond op

Soms hebben jeugdigen en gezinnen een steuntje in de rug nodig om daarna zelf weer verder te kunnen.

Het is hierbij belangrijk om **tijdig de juiste aandacht of ondersteuning** te geven om **problemen te voorkomen (preventie)**. Dit is laagdrempelig en dichtbij de jeugdigen en gezinnen. Oplossingen in het normale leven zijn immers het minst ingrijpend voor jeugdigen en gezinnen.

Dit steuntje in de rug draagt er aan bij dat jeugdigen zich **optimaal kunnen ontwikkelen en hun talenten kunnen ontplooien**, en dat zij **fysiek en mentaal gezond kunnen opgroeien**.

In Oirschot is al preventief aanbod aanwezig, maar om problemen te voorkomen willen we ons (gerichte) preventieaanbod uitbreiden.

Waar zetten we op in?

We willen behouden wat al goed gaat, zoals de (gerichte) preventie die al uitgevoerd wordt door bijvoorbeeld het jongerenwerk, door WIJzer en door de GGD. Ook de bestaande ondersteuning die laagdrempelig en dichtbij is, zoals vanuit het jongerenwerk op scholen, de praktijkondersteuner jeugd-GGZ bij de huisartsenpraktijken en de ondersteuning die de jeugdhulpverleners van WIJzer zelf bieden willen we behouden.

We zetten (extra) in op de volgende onderwerpen:

- Gerichte preventie bij levensgebeurtenissen. Levensgebeurtenissen zijn belangrijke momenten in het leven, zoals een zwangerschap, geboorte of de overgang van de ene school naar de andere. Maar ook een (v)echt-scheiding van de ouders of het Coronavirus zijn voorbeelden. Gerichte preventie bij deze gebeurtenissen kan problemen voorkomen. Bijvoorbeeld een extra contactmoment met een professional voor alle leerlingen in de brugklas.
- We willen outreachend werken: we brengen ondersteuning naar de jeugdige en het gezin toe. Alleen als we outreachend werken kunnen we tijdig de juiste aandacht en ondersteuning bieden. Zo kunnen bijvoorbeeld de jeugdhulpverlener van WIJzer en de jeugdverpleegkundige van de GGD op scholen (de preventieduo's) jeugdigen sneller herkennen die een steuntje in de rug nodig hebben.
- We zetten in op een betere samenwerking en een betere aansluiting tussen onderwijs, preventie en jeugdhulp. Bijvoorbeeld door zorg in onderwijstijd regionaal collectief te financieren.
- We zetten in op een betere samenwerking tussen leerplicht en de scholen en het beter melden van verzuim door o.a. meer aanwezigheid van de leerplichtambtenaar op scholen en betere afspraken rondom preventie van verzuim. Jeugdigen die dreigen uit te vallen, worden op school vroegtijdig gesignaleerd en begeleid.
- We zetten in op het vergroten van het bereik van voor- en vroegschoolse educatie. We zetten ook in op nieuwkomersonderwijs op de basisscholen. Daarnaast zetten we in op het voorkomen van (taal)achterstanden en laaggeletterdheid van jeugdigen (o.a. in samenwerking met de bibliotheek). Zo kunnen we ook aansluiten bij de ontwikkelingen rondom de toename van inwoners.

Welke maatschappelijke resultaten willen we bereiken?

- Het percentage jeugdigen met jeugdhulp is afgenomen of stabiel gebleven;
- Meer jeugdigen volgen onderwijs met minder uitval;
- De voor- en vroegschoolse educatie is voor iedere jeugdige die dat nodig heeft toegankelijk;
- Er zijn minder jeugdigen met een (taal)achterstand.

3.3 Ontwikkellijn 3: Aandacht voor kwetsbare (groepen) jeugdigen en gezinnen

Vanuit de ontwikkellijn 'Aandacht voor kwetsbare (groepen) jeugdigen en gezinnen' werken we aan:

Ontwikkellijn O&O	Hoort bij strategisch doel O&O uit de visie
Kwetsbare (groepen) jeugdigen en gezinnen	Kwetsbare groepen worden beter herkend om verschillen te verkleinen, zodat iedereen een gelijke kans heeft om mee te doen
	Jeugdigen beter beschermen als ontwikkeling gevaar loopt
	Kwetsbare inwoners met een ondersteuningsbehoefte komen eerder in beeld zodat minder zware ondersteuning nodig is

Sommige jeugdigen en gezinnen zijn kwetsbaarder dan anderen. Het kan gaan om individuen, maar ook om bepaalde groepen, zoals jeugdigen wiens ouders een vechtscheiding hebben (gehad), kinderen met een taal- of leerachterstand, eenzame jongeren, nieuwkomers, jongeren met zorg die 18 jaar worden, kinderen van ouders met psychische problemen of met een verslaving, kinderen in een onveilige situatie of kinderen in armoede. Net als in de rest

van Nederland zijn deze kwetsbare (groepen) jeugdigen en gezinnen aanwezig in Oirschot.

We willen dat de **hulp en ondersteuning beschikbaar is** voor deze jeugdigen/gezinnen, zij hebben het écht nodig en hebben een verhoogd risico op problemen.

We willen ook dat we op tijd deze (groepen) jeugdigen en gezinnen **eerder in beeld hebben**, zodat we problemen kunnen voorkomen. Hierdoor is er **minder (zware) hulp en ondersteuning nodig** en daarmee verminderen we ook de zorg(kosten). Zij krijgen dan ook een **gelijke kans om mee te doen**. Jeugdigen wiens ontwikkeling in gevaar komt, willen we **tijdig en beter beschermen**.

Waar zetten we op in?

We willen behouden wat al goed gaat, zoals de inzet van het jongerenwerk, de samenwerking met het COA, en onze deelname aan Kansrijke Start. We willen daarnaast (extra) inzetten op de volgende onderwerpen:

- We zetten in op outreachend werken om sneller kwetsbare (groepen) jeugdigen en gezinnen te signaleren. Om kwetsbare (groepen) jeugdigen en gezinnen eerder in beeld te krijgen is het belangrijk om zo dicht mogelijk bij jeugdigen en gezinnen te zijn. Bijvoorbeeld op de Kindcentra, het COA, op het Kempenhorst College, op straat en online. Met de STORM-aanpak (zie voor uitleg van deze activiteit het activiteitenplan in bijlage 7) willen we psychisch kwetsbare jongeren eerder in beeld krijgen.
- We zetten in op dat de juiste kennis op de juiste plek aanwezig is. Soms is bijvoorbeeld de kennis vanuit de GGD over het jonge kind gewenst, terwijl dat in andere gevallen de kennis van jeugdhulpverleners van LEVgroep over autisme is. Vanuit de toegang tot jeugdhulp moet men snel en laagdrempelig gebruik kunnen maken van de expertise van jeugdhulpaanbieders. Dit is helpend om snel

de juiste hulp en ondersteuning in te zetten voor kwetsbare jeugdigen en gezinnen.

- Met de regio Samen voor Jeugd zetten we in op het vergroten van het aanbod (intensieve) ambulante jeugdhulp dat gericht is op alle leden van het gezin. Als jeugdigen niet meer thuis kunnen wonen, dan zetten we met de regio Samen voor Jeugd in op dat verblijf zo kleinschalig en gezinsgericht mogelijk is.
- We zetten in op een gerichte aanpak en selectieve preventie voor specifieke groepen. Voor sommige groepen jeugdigen en gezinnen zorgen we voor extra aanbod of extra aandacht, zoals voor jeugdigen in vechtscheiding, kinderen met een taal- of leerachterstand, kinderen die opgroeien in armoede, nieuwkomers, of jongeren met jeugdhulp die 18 jaar worden. De inzet van ervaringsdeskundigen is hierbij helpend. Ook voor sommige wijken is meer aandacht omdat daar (mogelijk) meer kwetsbare (groepen) jeugdigen en ouders wonen.
- We zetten als 21 voor de Jeugd regio in op een betere jeugdbescherming en jeugdreclassering, door bijvoorbeeld samen met Jeugdbescherming Brabant een verbetertraject te doorlopen. Zodat kinderen die in onveilige situaties opgroeien de best mogelijke aanpak krijgen om hun veiligheid zo goed mogelijk waar te borgen en indien nodig met ketenpartners zoals Veilig Thuis samen op te trekken.
- We zetten in op een vergroting van de bekendheid van het aanbod bij professionals zodat de juiste hulp en ondersteuning ingezet kan worden bij kwetsbare jeugdigen. Als een intern begeleider/zorg coördinator op een basisschool bijvoorbeeld signaleert dat een kind eenzaam is, moet hij/zij weten wat er allemaal mogelijk is. Of als een huisarts armoede vermoedt bij een gezin dan is het goed dat hij/zij bekend is met het aanbod rondom armoede in de gemeente Oirschot.

Welke maatschappelijke resultaten willen we bereiken?

- Minder jeugdigen hebben hoogspecialistische jeugdhulp nodig;
- Meer jeugdigen groeien zo veilig en thuis mogelijk op;
- Meer jeugdigen en gezinnen die specialistische hulp nodig hebben krijgen meteen passende hulp.

3.4 Ontwikkellijn 4: Integraliteit en samenwerking

Vanuit de ontwikkellijn 'Integraliteit en samenwerking' werken we aan:

Ontwikkellijn O&O	Hoort bij strategisch doel O&O uit de visie
Integraliteit en samenwerking	Een sterker en positiever opgroei-klimaat
	Een betere integrale toegang tot ondersteuning

We willen de **juiste en passende hulp en ondersteuning** voor de jeugdige en het gezin, rekening houdend met de **hele context**. Dat is bijvoorbeeld de woonsituatie van het gezin, of er mogelijk sprake is van armoede, of van andere problemen in het gezin. **Een goede samenwerking tussen alle partijen** helpt hierbij. Het **gezin staat centraal**: de samenwerking vanuit partners is hier dienend. Dit draagt bij aan een **sterker en positiever opgroei-klimaat**.

Ook een **sterke integrale toegang tot ondersteuning** is helpend bij het inzetten van de juiste hulp en ondersteuning. Het gaat dan niet alleen om de **toegang tot jeugdhulp** vanuit alle wettelijke verwijzers, maar ook om de **samenwerking in het voorliggende veld**. Zoals kinderopvangaanbieders, onderwijs/IKC (Integraal Kind Centra) en jeugdgezondheidszorg. Daarnaast gaat het om de samenwerking tussen professionals

werkzaam in de 1e en 2e lijn, dus bijvoorbeeld tussen aanbieders onderling.

In Oirschot zijn er succesvolle samenwerkingen en een integrale toegang, maar vanuit onze rol als **verbinder en aanjager** willen we dit verder verbeteren.

Waar zetten we op in?

We willen behouden wat al goed gaat, zoals onze integrale toegang in combinatie met welzijn en preventie (WIJzer) en het voortzetten van bestaande succesvolle ketensamenwerking (zoals binnen de LEA, Samen voor Jeugd, Kansrijke Start en met de huisartsenpraktijken). We willen daarnaast (extra) inzetten op de volgende onderwerpen:

- We zetten in op de (organisatie-overstijgende) samenwerking en korte lijnen tussen verschillende professionals (ketenregie). Zo kunnen we bijvoorbeeld meer afstemmen met andere gemeentelijke toegangsteams en zetten we in op kortere lijnen tussen uitvoerend professionals uit de kinderopvang, het onderwijs (PO en VO), de jeugdgezondheidszorg (GGD), jeugdhulpverlening, leerplicht en welzijnswerk door ontmoetingen te organiseren. We werken zowel de ketenregie als met onze partners het begrip 'casusregie' verder uit zodat het duidelijker wordt wat men van elkaar kan verwachten.
- We zetten in op het optimaliseren van de toegang tot ondersteuning en hulp aan jeugdigen. Dit doen we door de zichtbaarheid en vindbaarheid van hulp en ondersteuning te vergroten en de bekendheid van het aanbod bij alle professionals te vergroten. Daarnaast zetten we in navolging van o.a. de Hervormingsagenda Jeugd en de Regiovisie Samen voor Jeugd in op het versterken van de lokale toegang door in te zetten op kwaliteit, voldoende kwantiteit en samenwerking.

- We zetten in op een betere aansluiting tussen (passend) onderwijs en jeugdhulp. Dit doen we door jeugdigen een passende plek in het onderwijs of de voorschoolse sector te bieden. We zetten in op de aanwezigheid van professionals op de scholen vanuit het jongerenwerk, jeugdhulpverlening, leerplicht en jeugdverpleegkundigen. Vanuit de regio Samen voor Jeugd zetten we in op een collectieve financiering van zorg in onderwijstijd en op een betere samenwerking middels de regionale thematafels Samen voor Jeugd 'verwijzers' en 'zorg en onderwijs'.
- We zetten in op het beter in beeld krijgen van het perspectief van de jeugdigen en gezinnen. Bijvoorbeeld door de klanttevredenheid beter in beeld te krijgen en door ontmoetingen met jeugdigen te organiseren.
- We zetten in op dat alle professionals dezelfde taal spreken. Bijvoorbeeld vanuit het gedachtengoed vanuit Positieve Gezondheid. We definiëren als regio Samen voor Jeugd, aansluitend op het Rijk vanuit de Hervormingsagenda, het begrip normaliseren en vertalen dit naar de dagelijkse praktijk in de jeugdhulp en binnen de toegang. Als regio organiseren we ook een brede dialoog met maatschappelijke partners, toegang en onderwijs over knelpunten en onzekerheden die bij het leven horen.
- We zetten in op een gezinsgerichte werkwijze: de hulp of ondersteuning moet passend zijn voor het hele gezin. Bijvoorbeeld door een gezinsgerichte denkwijze in het onderwijs en bij verwijzers en een gezinsgerichte en integrale aanpak in de jeugdhulp.

Welke maatschappelijke resultaten willen we bereiken?

- Meer jeugdigen en gezinnen ervaren een betere toegang tot jeugdhulp;
- Er is een betere aansluiting tussen jeugdhulp en onderwijs;
- Het lokaal aanbod op het gebied van preventie en lichte opvoedondersteuning is beter in beeld;
- Het perspectief van jeugdigen en gezinnen is beter in beeld.

4. Monitoring en evaluatie

Hoe gaan we laten zien dat dat we resultaten boeken?

We monitoren de resultaten op verschillende manieren en niveaus. Op uitvoerend niveau monitoren we, waar dat kan, samen met onze uitvoeringpartners de resultaten van verschillende activiteiten. Hoe we monitoren per activiteit staat in het activiteitenplan (zie bijlage 7 ter informatie).

Op beleidsmatig niveau monitoren we of we op de goede weg zijn en ons beleid nog actueel en succesvol is. Hierdoor kunnen we blijven verbeteren en anticiperen op de maatschappelijke ontwikkelingen. Dit doen we middels beschikbare beleidsmatige stuurinformatie, indicatoren en verschillende gesprekken met bijvoorbeeld onze ketenpartners. We verwerken dit als hier behoefte aan is in een managementrapportage. Op strategisch (bestuurlijk) niveau informeren wij via de bestuurlijke Monitor Sociale Leefomgeving, die eens per halfjaar verschijnt. Wij verwerken de hoofdlijnen vanuit de beleidsmatige monitoring hierin zodat er een beter beeld over de resultaten ontstaat.

Eerste opzet beleidsmatige indicatoren

We werken vanuit vier ontwikkellijnen aan de strategische doelen die we willen bereiken. In Bijlage 8 geven we ter informatie per ontwikkellijn zo SMART (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden) mogelijk weer hoe we beleidsmatig de gewenste beweging willen volgen. Als startpunt van de gewenste beweging (de 0-meting) gebruiken we de gegevens in bijlage 5. Het gaat steeds om gegevens over de gemeente Oirschot. We werken met indicatoren (tellen) maar ook met ervaringen van jeugdigen en gezinnen en professionals (vertellen). Niet alles is immers goed te tellen.

Bijstellen monitoring en set van indicatoren

Deze set aan indicatoren zijn een eerste opzet. Omdat we willen blijven leren en ontwikkelen kan het zijn dat we gedurende de looptijd van het beleidsplan op basis van nieuwe inzichten de set nog aanpassen. Bijvoorbeeld omdat een indicator niet meer te meten is, omdat er juist meer mogelijkheden ontstaan om te meten of omdat een indicator toch minder relevant blijkt dan gedacht. Dit is een voortdurend proces (PDCA: Plan, Do, Check, Act). Ook het proces van monitoren zullen wij voortdurend blijven evalueren en verbeteren.

Wanneer zijn we tevreden?

We noemen per indicator een gewenste richting en waar mogelijk ook een 0-meting. We werken niet met een gedetailleerde norm per indicator. Hiervoor is het krachtenveld die invloed heeft op de indicatoren te complex. We zijn in ieder geval tevreden als we de gewenste richting in gaan. Het kan voorkomen dat we de gewenste richting niet uit gaan. Hier kunnen verschillende oorzaken voor zijn. Wij hebben als gemeenten niet op alle oorzaken invloed. Het verhaal bij de cijfers/aantallen vinden we daarom heel belangrijk. Afhankelijk van de oorzaken en verklaringen kunnen we ook tevreden zijn als we niet geheel de gewenste richting op bewegen.

Regionale en landelijke monitoring

De beleidsmatige indicatoren in bijlage 8 zijn lokaal voor gemeente Oirschot. Daarnaast monitoren we ook veel op regionaal en landelijk niveau. Regionaal bijvoorbeeld via de dashboards Samen voor Jeugd (nieuw beschikbaar vanaf de tweede helft van 2023). We meten bijvoorbeeld het gebruik van jeugdhulp, de kosten van jeugdhulp en of we regionaal onze transformatiedoelen bereiken. De informatie wordt zowel door beleid van de 10 gemeenten

als door inkopers en contractmanagers gebruikt om beter te kunnen sturen en ontwikkelen. We monitoren ook op 21 voor de Jeugd niveau (bijvoorbeeld het gebruik van gesloten jeugdzorg of van het Regionaal Expert Team). En ook op landelijk niveau is er ook veel informatie beschikbaar (bijvoorbeeld via de website waarstaatjegemeente.nl).

Evaluatie beleidsplan

Dit beleidsplan heeft een geldigheidsduur van vier jaar (2024 t/m 2027). We evalueren ambtelijk jaarlijks of het beleidsplan nog voldoet als beleidskader en voldoende actueel is. In 2026 besluiten we of we voor 2028 willen actualiseren of verlengen. Dit doen we vervolgens jaarlijks.

5. Kosten en uitvoering

Wat mag het kosten?

We willen een houdbaar systeem, waarin jeugdigen de ondersteuning en hulp krijgen die noodzakelijk is. Ons uitgangspunt en streven is binnen de bestaande budgetten te blijven en dekking voor nieuwe activiteiten te vinden vanuit beschikbare middelen. Vanuit de inhoud streven we naar een verschuiving van middelen van geïndiceerde zorg naar preventie/algemene voorzieningen. Bijvoorbeeld door gebruik te maken van de specifieke uitkering (SPUK) voor preventie en gezondheid.

Sturing vindt plaats door financiële monitoring. Dit doen we zowel op lokaal niveau als op regionaal niveau. We monitoren de inkomsten en uitgaven, en informeren hierover op hoofdlijnen middels de P&C-cyclus.

Aandachtspunt is dat er een grens is aan de verschuiving van middelen van zorg naar algemene voorzieningen. Er moet voldoende financiële ruimte blijven om jeugdigen die gespecialiseerde zorg nodig hebben te ondersteunen. Ook kan er sprake zijn van voortschrijdend inzicht over missend aanbod of er kan extra vraag ontstaan naar activiteiten omdat er een verandering in de maatschappij plaatsvindt. We dienen dan een aanvraag in via de gebruikelijke route (P&C-cyclus).

Hoe verder?

Dit beleidsplan dient de komende jaren als kader voor de uitvoering van alle activiteiten. Dragen de activiteiten bij aan de doelen en maatschappelijke resultaten die we willen bereiken? Omdat we binnen de financiële beschikbare middelen willen blijven zijn er altijd keuzes te maken om realistisch aan de slag te gaan. Dit beleidsplan zorgt daarmee ook voor focus: we kiezen en/of prioriteren die activiteiten die het beste

aansluiten bij dit beleid. We verwachten daarmee ons beleid te kunnen uitvoeren. Natuurlijk zijn er altijd factoren die ook invloed hebben op de doelen en de resultaten waardoor het 'verhaal' bij de cijfers en aantallen altijd belangrijk blijft. Een voorlopig overzicht van de activiteiten is ter informatie te vinden in bijlage 7.

De formatie intern is voldoende om te kunnen sturen op de uitvoering en resultaten. Op de formatie bij onze uitvoeringpartners hebben wij niet altijd evenveel invloed. Ontwikkelingen en krapte op de arbeidsmarkt spelen bijvoorbeeld een grote rol bij de gespecialiseerde jeugdhulp en de jeugdbescherming. Wij kunnen als opdrachtgever wel meedenken, faciliteren en zo veel mogelijk sturen op mogelijke oplossingen.

Interactieve beleidsontwikkeling

Om van een beleidsnota op papier ook daadwerkelijk beleid te maken dat resultaat oplevert doordat het gedeeld en uitgevoerd wordt, is het van belang vroegtijdig het veld te betrekken bij de ontwikkeling van het beleid. Bij het opstellen van gezamenlijk beleid heeft de gemeente een regisserende rol om ook integraal te kunnen werken met ketenpartners.

Interactieve beleidsontwikkeling beoogt twee doelstellingen:

- het ontwikkelen van beleid dat past bij de Oirschotse situatie;
- het ontwikkelen van een gedragen beleid.

Om dergelijke beleidsvorming te realiseren hebben we geïnvesteerd in overleg op alle niveaus, waarbij men actief gedachten construeerde die richtinggevend zijn voor dit beleid. Verschillende overleggen voeren we ook structureel zodat we gezamenlijk kunnen blijven ontwikkelen en verbeteren.

6. Uitleg begrippen

Voorliggend veld, sociale basis, pedagogische basis

Het zogenaamde “voorliggende veld” staat voor het aanbod aan algemene voorzieningen dat beschikbaar is voor alle inwoners maar waarvoor geen indicatie nodig is om er gebruik van te maken.

De sociale basis gaat over dagelijks leven en de directe leefomgeving. De sociale basis is een breed begrip: het gaat om de basisbehoeften zoals voldoende inkomen, een goede en veilige woonomgeving, gezondheid, onderwijs en veiligheid. Maar ook over sociale netwerken, maatschappelijke activiteiten en voorzieningen die open staan voor en toegankelijk zijn voor iedereen. Daarnaast gaat het over een gevoel van verbondenheid, en de mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de eigen situatie.

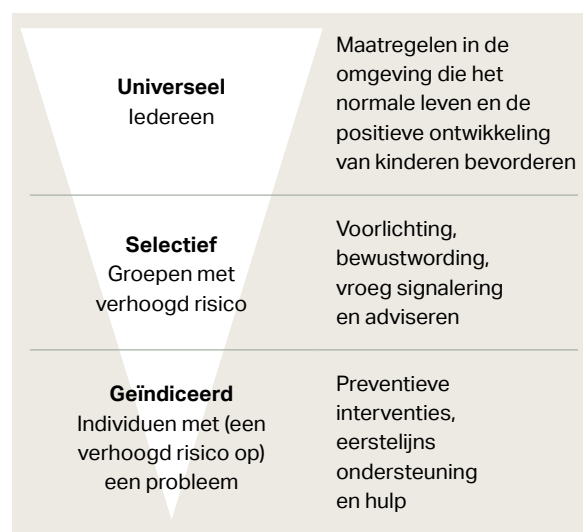
De pedagogische basis is het deel van de sociale basis dat zich richt op opgroeien en opvoeden. Bijvoorbeeld relaties zoals ouders en andere opvoeders die reageren en anticiperen op de ontwikkelbehoefte en opvoedrelatie met jeugdigen. Maar ook leefomgevingen met voorzieningen en diensten waar jeugdigen en gezinnen gebruik van maken.

Preventie

Preventie staat voor het voorkomen van problemen of het voorkomen dat problemen ernstig(er) worden. Hiervoor werken we samen met diverse partners.

Goede preventie draagt bij aan een stabiele, veilige en kansrijke opvoed- en opgroei-omgeving van jeugdigen. Het ontstaan of het verergeren van problemen kan dan soms voorkomen worden. Bovendien bevordert dit het normale leven en de positieve ontwikkeling van jeugdigen. En zetten we opvoeders en jeugdigen meer in hun eigen kracht.

Wanneer we spreken over preventie, dan bedoelen we de activiteiten en voorzieningen die er voor zorgen dat een hulpvraag voorkomen wordt. Bij vroegsignalering gaat het om vroegtijdig (h)erkennen van zorgsignalen, zodat tijdig hulp geboden kan worden en erger voorkomen wordt. Voorschoolse voorzieningen en onderwijs zijn hierbij belangrijke partners.

Jeugdhulp

In dit plan gebruiken we jeugdhulp als term voor alle ondersteuning, hulp en zorg vanuit de Jeugdwet waarvoor een indicatie (en een verwijzing) nodig is en die dus niet vrij toegankelijk is. Deze hulp kan licht zijn, zoals opvoedondersteuning geboden door jeugdhulpverleners van WIJzer, maar ook heel zwaar zoals gesloten jeugdhulp of jeugdreclassering, en alles er tussen in.

Onderwijs en kinderopvang

Het kinderopvang- en onderwijsbeleid richt zich op jeugdigen tot 18 jaar die binnen de gemeente Oirschot naar school gaan of naar de kinderopvang. Het gaat dan om basisonderwijs, voortgezet onderwijs en kinderopvang, inclusief voor-, tussen- en buitenschoolse opvang. Ook voorschoolse en vroegschoolse educatie (VVE) voor peuters die een risico lopen op een (taal)achterstand hoort bij onderwijs en kinderopvang.

Zo thuis mogelijk

Elk kind heeft recht op een liefdevolle en stabiele omgeving om in op te groeien. We willen dat steeds meer kinderen gewoon thuis kunnen opgroeien. Dit betekent onder andere ervoor zorgen dat er in de gezinnen voldoende positieve omstandigheden zijn die maken dat het nog verantwoord is dat kinderen thuis blijven wonen. Als we zorgen voor een voldoende steunstructuur kunnen kinderen, ook als de omstandigheden niet optimaal zijn, toch beter thuis blijven wonen. Kunnen kinderen niet meer thuis wonen, willen we dat kinderen in kleinschalige of gezinsgerichte voorzieningen worden opgevangen of in pleeggezinnen, zo dicht mogelijk bij het eigen netwerk. We realiseren ons dat er ook een groep jeugdigen bestaat, die vanwege specifieke problematiek juist niet gebaat is bij een dergelijke voorziening/opvang dichtbij huis. Ook voor deze jeugdigen zorgen we voor passende voorzieningen.

Normaliseren

Wat is 'normaal' en wat is niet 'normaal' in het opgroeien en opvoeden? Normaliseren is een belangrijk doel in de jeugdhulp, de jeugdgezondheidszorg en het onderwijs.

De reden om te normaliseren is dat hobbels in het leven van kinderen, jongeren en ouders soms te veel geproblematiseerd, gemedicaliseerd en geïndividualiseerd worden, zonder aandacht voor de gezinssituatie en de maatschappelijke context. Het gevolg daarvan is dat momenteel veel jeugdigen jeugdhulp ontvangen en/of naar het speciaal onderwijs gaan. Goede jeugdhulp is van groot belang, maar kan niet alles oplossen.

Aandacht voor een sterke pedagogische omgeving is altijd belangrijk, hoe groot de risico's of problemen van een jeugdige ook zijn. Alledaagse vragen en zorgen over opvoeden en opgroeien kunnen vaak worden opgelost door een sterke pedagogische omgeving en een sterke sociale basis. Een goede relatie met de ouders/ opvoeders en sociale steun vanuit de omgeving werken als een soort buffer op risicofactoren.

Belangrijk is dat dit op diverse manieren wordt uitgedragen. Zowel verwijzers als aanbieders kunnen soms "nee" zeggen als ze vinden dat er (op dat moment) onvoldoende noodzaak is tot inzet van gespecialiseerde jeugdhulp. Op deze manier kunnen we de jeugdigen die het echt nodig hebben de juiste en benodigde hulp blijven bieden.

Oirschot